

12. 7. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Insolvence zítřka: ze století páry do století elektřiny

Právě uplynul rok od účinnosti akreditační novely insolvenčních předpisů (č. [64/2017](#) Sb.). Je tak prostor bilancovat. Akreditační novelu považuji jednoznačně za krok správným směrem - směrem k moderní a efektivní insolvenčnímu právu. Ať už jsou to námátkou změny v samotném insolvenčním procesu, opatření proti účelovým změnám sídel úpadců s cílem založit příslušnost u toho „správného“ soudu, prevence před insolvenční šikanou či nekalými praktikami ohledně pohledávek, ale především pasáž týkající se oddlužení a snaha zamezit dalšímu obchodování s chudobou a zneužívání tíživé životní situace dlužníků tak zvanými „oddlužovacími agenturami“.

Akreditační novela ale představuje pouze jeden z mnoha kroků, které nás na této cestě ještě čekají. Mohl jsem v poslední době na vlastní oči vidět, jak fungují insolvence nejen za oceánem, ale i v mnoha evropských zemích - a mám pocit, že jsme - zejména v oddlužení - pořád tak nějak o krok pozadu. A to nemluvím např. o míře elektronizace justice jako takové včetně té insolvenční, kterou bych čekal všude jinde, jen ne zrovna v Portugalsku - své předsudky s omluvou беру zpět, před tamní justicí smekám a nádavkem připojuji jeden příklad za všechny: jedna (vážně atraktivní a navíc sympatická!) soudkyně (s rodnou němčinou a německými kořeny), půl asistenta, dvě zapisovatelky a 180 zjištěných úpadků (především v oddlužení) měsíčně v tomto insolvenčním minitymu!

Nechyďte mě, prosím, za slovo, ale mám pocit, že u nás stále ještě zdokonalujeme parní stroj, zatímco Evropa i svět jsou již dávno elektrifikované. A vůbec tu nemluvím o rychlosti. O tu nejde. S tou ani problém nemáme. Šlape nám to skvěle. Všem, kteří se na tom podílejí, patří velký dík! Bezpečně se navíc dostáváme z bodu A do bodu B. Jen mi přijde, že je to celé - ve srovnání se světem - poměrně drahé a „energeticky“ strašně náročné. Účinnost parního stroje je - uznejte - s elektrickou nesrovnatelná! Zbytečně plýtváme silami. A noví lidé (naši kolegové a spolupracovníci) i prostory (kanceláře, jednací síně, spisovny) už začínají být v justici nedostatkovým zbožím. Stávající personál je navíc dlouhodobým přetížením skutečně unaven. Riskujeme tak chyby. A naše kapacity přesouváme tam, kde to zrovna nejvíc „hoří“.

A věřte mi - říkám to všechno nerad, protože vnímám výrazné zlepšení stavu oproti situaci před pěti, deseti lety. Insolvence tehdy byly okrajovou a přehlíženou agendou, na kterou bylo obtížné vůbec získat soudce. Insolvenční personál - bez kterého bychom byli ztraceni - byl neúnosně přetížen a agenda narůstala exponenciální řadou. S důsledky tohoto období se potýkáme dodnes.

Opusťme proto konečně již století páry! Elektrifikujme naše insolvenční tratě, vybudujme na nich vysokorychlostní koridory a na klíčových křižovatkách posilme roli soudce a insolvenčního správce. Nástupiště budou totiž brzy přelidněná! Hledejme procesní kapacity insolvenčního aparátu v širším slova smyslu (zejména v justici, u insolvenčních správců, u sepisovatelů návrhů) v průběhu celého procesu oddlužení (od zásadního zjednodušení vlastního návrhu na povolení oddlužení, přes zefektivnění procesu oddlužení a snížení jeho administrativní náročnosti až po racionalizaci podmínek splnění oddlužení a osvobození dlužníka od zbytku nesplacených dluhů). Nikoliv ale na úkor bezpečnosti nebo kvality spojení. Citlivě zvažujme jakékoliv finanční restrikce, které by se dotkly „obslužného personálu“ včetně insolvenčních správců. Slušná a přiměřená úroveň „cestování“ za to podle mě stojí. Nepřeju si navíc vlaky bez strojvůdců (= soudců), ani bez průvodčích (= insolvenční správců). Zkuste si jet někdy po práci noční lokálkou z Budějic do Jindřichova Hradce, s

partou výrostků posilněných laciným alkoholem, strojvůdcem bezpečně zamčeným za pancéřovými dveřmi své kabiny, kterého z jeho klidu nevyruší ani zvuk tříštícího se skla některé z dalších právě dopitých lahví, a automatem na jízdenky místo průvodčího. Hned Vám ty úspory na dráze přijdou trochu nepochopitelné (a cesta domů nekonečně dlouhá)...

A pokud možno - dopřejme přitom pasažérům - tedy těm, kteří už dál nechtějí jezdit načerno - důstojné přepravní podmínky. Napadá mě například, zda je skutečně maximální částka 415 korun na den při (insolvenčně nadprůměrné) průměrné čisté měsíční mzdě 18700 korun dostatečná pro samoživitelku s dvěma dětmi (nad tento příjem totiž již nezabavitelná částka v modelovém případě neroste)? Nemohli bychom - tak jako v jiných zemích - více zohledňovat oprávněné výdaje této rodiny - zájmové kroužky dětí, náklady na udržení zaměstnání apod.? Co povede tuto matku k tomu, aby své příjmy - na úkor času stráveného s dětmi - zvyšovala nad uvedenou částku, když vše, co vydělá navíc, „odevzdá“ insolvenčnímu správci? Nestálo by třeba za úvahu pozitivně motivovat dlužníky k vyšším výdělkům? Spokojení by nakonec byli jistě i věřitelé = ti nedobrovolní (ovšem začasťe neopatrní a mnohdy až příliš důvěřiví) „investoři“ tohoto dlužníka dobrodružství. Měli by naději na vyšší uspokojení svých pohledávek a možná by své peníze (či alespoň jejich část) viděli dřív. Navíc je vysoce pravděpodobné, že dlužník se k nim dřív nebo později zase vrátí. A tuhle výpravu si bude muset zopakovat.

"Prostor pro změny nyní máme. Ať se na mě nikdo nezlobí, ale za ministra Pelikána se insolvenčním opět dostalo sluchu (spolu s tím ovšem i nežádoucí pozornosti: to když se v každém, kdo se kolem insolvencí jen mihl, hledal „sprostý podezřelý“). Změnám je nyní, zdá se, nakloněna i Poslanecká sněmovna. Téma se živě diskutuje nejen na půdě klíčového Ústavně právního výboru, ale podrobně se mu věnuje také nově ustavený Podvýbor pro problematiku exekucí, insolvencí a oddlužení reprezentovaný předsedou Výborným, jenž si vzal zejména téma oddlužení za své. Slibně v tomto směru vypadala i prvotní vyjádření ministryně Malé a její dosavadní participace na právě projednávané oddlužovací novele v orgánech Parlamentu. Přesto bude ale nakonec rozhodující až postoj nového ministra. Ať již jím bude ale kdokoliv, trend nastolený ministrem Pelikánem - pokud jde o ono naslouchání - by měl pokračovat i nadále. Přál bych si to. Insolvence by si to jistě zasloužily!"

JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA,
soudce a místopředseda Krajského soudu v Českých Budějovicích

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)

- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)